# Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain ja ajokorttilain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta/ Kevytautot (HE 173/2017 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta 19.10.2018

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

# Esityksen tavoite ja tausta

- Nuorille 15-17-vuotaille vaihtoehtoinen liikkumismuoto
  - Mopo
  - Mopoauto
  - Mönkijä
  - ➢*Kevytauto*
- Liikenneturvallisuuden parantaminen
  - Mopoautojen määrän kasvu on johtanut myös mopoautojen onnettomuusmäärien kasvuun
  - Varsinkin mopojen turvallisuus onnettomuustilanteissa on henkilöautoa heikompi

# Pääasialliset ehdotukset

- Otetaan käyttöön uusi kansallinen T1-luokan ajoneuvoryhmä *kevytauto*
  - Suurin rakenteellinen nopeus on rajoitettu 45 kilometriin tunnissa
  - Muutettu 1.1.2015 tai sen jälkeen Suomessa käyttöönotetusta henkilöautosta
  - Enintään 10 vuotta vanha ajoneuvo
  - Omamassa on enintään 1500 kg, jos ajoneuvon käyttövoima on muu kuin sähkö.
- Kevytautoa saisi ajaa 15-vuotta täyttänyt AM-luokan ajokortilla
- Kevytautoa verotettaisiin kuten henkilöautoa
- Voimaantulo 1.11.2019

# Perusteet ajoneuvon ikävaatimukselle

- Uudemmat autot ovat turvallisempia
  - Vuonna 2014 henkilöautoihin on tullut pakolliseksi muun muassa ajonvakautusjärjestelmä, jalankulkijan turvallisuutta parantavat vaatimukset sekä hätäjarrutusavustin.
  - Kaikkia olennaisia turvavarusteita ja turvallisuusominaisuksia ei ole mahdollista jälkiasentaa vanhempiin autoihin.
- Uudemmat autot ovat myös ympäristöystävällisempiä
  - Tasapainottaa ympäristövaikutuksia
- Rekisteröiminen ensin henkilöautona
  - Varmistaa, että ajoneuvoa koskevat tekniset tiedot saadaan rekisteriin asianmukaisesti ja että ajoneuvo täyttää henkilöautoa koskevat vaatimukset.
  - Varmistaa, että tietojärjestelmämuutokset on mahdollista toteuttaa ehdotetussa aikataulussa.
- 10 vuoden jälkeen voidaan muutoskatsastaa takaisin henkilöautoksi

# Perusteet 1 500 kg omamassan rajoitukselle

- Rajataan pois jalankulkijoiden turvallisuuden kannalta ongelmalliset korkeammat ja isommat autot
- Mahdollistaa laajemman joukon erilaisia autoja muutettavaksi kevytautoiksi
- Ei koske sähköautoja, joiden paino akkujen vuoksi korkeampi

# Perusteet 45 km/h nopeusrajoitukselle

- Ajonopeuden nostaminen 60 km/h vaikuttaa onnettomuustapahtuman riskiin ja seurauksien vakavuuteen
  - Törmäysnopeudella 45 km/h jalankulkijan kuolemanriski on 5,5 % ja 60 km/h törmäysnopeudella 18,2 %.
- Korkeampi ajonopeus vaikuttaisi positiivisesti liikenteen sujuvuuteen.
  - Lisäisi myös kevytautojen suosiota ja voisi johtaa niiden käytön lisääntymiseen isommilla teillä, mikä tasapainottaisi vaikutusta negatiiviseen suuntaan.

# Valvonta

- Nopeudenrajoittimen saisi asentaa vain Trafin luvan saanut toimija
- Kevytautot olisi muutoskatsastettava
- Määräaikaiskatsastuksen aikaväleistä säädetään ajoneuvolain nojalla valtioneuvoston asetuksella
- Poliisi valvoo liikennesääntöjen noudattamista ja liikenteessä käytettävien ajoneuvojen kuntoa
- Trafi on ajoneuvolain mukaan ajoneuvojen, järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvontaviranomainen. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa Tulli.

# Esityksen arvioidut vaikutukset

- Kevytautojen arvioitu määrä 20 000-25 000 ajoneuvoa
- Nuorten liikennesuorite kasvaa 1,2-4,4 %
- Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden määrä vähenee.
  - Kevytauto korvaisi osan mopoilusta, jossa riski on lähes kuusinkertainen verrattuna kevytauton riskiin.
  - Liikennesuorite on mopoilua korkeampi, mikä tasoittaa vaikutuksia.
  - ➢Kokonaisuudessa uhrien määrä laskee arviolta 28-62 henkilöllä vuodessa.
- Nuorten liikennesuorite kasvaa
  - ➢Tieliikenteen kokonaispäätöt kasvaisivat 0,1-0,3 %
  - ➢Tieliikenteen hiukkaspäästöt vähenisivät 0,4 %

# EU:n lainsäädäntö

- Traktorien ”puiteasetus” (EU) N:o 167/2013:
  - Asettaa tekniset vaatimukset *uusien* ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden tyyppihyväksyntää varten.
  - Asetusta ei sovelleta yksittäisten ajoneuvojen hyväksyntään.
- Ajokorttidirektiivi 2006/126/EY
  - Ei koske maatalous- tai metsätraktoreiden ajokortteja
  - Maatalous- tai metsätraktorilla tarkoitetaan kaikkia pyörillä tai kiskoilla liikkuvia, vähintään kaksiakselisia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, joiden *pääasiallinen tarkoitus perustuu niiden vetovoimaan ja jotka on tarkoitettu erityisesti vetämään, työntämään, kuljettamaan tai käyttämään* tiettyjä työkaluja, koneita tai perävaunuja, joita käytetään maa- tai metsätaloustöissä ja joita *vain toissijaisesti käytetään matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen* tiellä taikka matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen käytettyjen ajoneuvojen vetämiseen tiellä.
  - T-luokkaan tyyppihyväksytyt ajoneuvot katsottu olevan automaattisesti direktiivin soveltamisalan ulkopuolella.

# Komission huomautus

- HE luonnos ilmoitettu teknisenä määräyksenä direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti
- Komissio antanut huomautuksen, joka tulee direktiivin mukaan ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon:
  - Jotta kevytautot kuuluisivat EU:n traktori-luokkaan (T-luokka), niillä pitäisi olla teknisiä ominaisuuksia, joiden ansiosta niillä pystyisi vetämään, työntämään, kuljettamaan ja käyttämään tiettyjä vaihdettavissa olevia laitteita, kuten vetokoukku ja mukautetut puskurit.
  - Esitysluonnoksen ajoneuvot eivät ole ajokorttidirektiivin 4 artiklan 4 kohdassa säädetyn ”maatalous- tai metsätraktorin” määritelmän mukaisia,
  - Direktiivin traktoreiden määritelmän mukaisesti matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tiellä on traktoreiden toissijainen tarkoitus, kun taas kevytautojen ajoneuvoryhmän ajoneuvot on ehdotuksen mukaan tarkoitettu ensisijaisesti henkilöiden kuljettamiseen.

# Komission huomautuksen huomioiminen

- Lakiehdotuksia ei ole muutettu huomautuksen johdosta
  - EU-lainsäädäntö ei nimenomaisesti edellytä T-luokan traktoreilta vetokoukkua.
  - Ajokorttidirektiivi ei koske traktoreita ja kevytautot luokiteltaisiin kansallisesti traktoriajoneuvoluokkaan.
  - EU-lainsäädännön mukaiseen traktoriluokkaan kuuluu jo nyt tyyppihyväksyttyjä ajoneuvoja, kuten mönkijöitä, joiden voidaan katsoa olevan ensisijaisesti tarkoitettu henkilöiden kuljettamiseen.

# Ruotsin A-traktorit

- Muutettu henkilöautoista
- Saa ajaa 15 vuotta täyttänyt AM-luokan ajokortilla.
- Rakenteellinen nopeus on rajoitettava 30 kilometriin tunnissa, ja voimansiirron välityssuhteiden on oltava sellaiset, että ajoneuvo saavuttaa 1-vaihteella korkeintaan 10km/h nopeuden.
- Korirakennetta on muokattava siten, että on ilmeistä, ettei ajoneuvo enää sovellu henkilöiden kuljettamiseen. Kuljettajan vieressä saa kuitenkin olla enintään kaksi istumapaikkaa.
- Lisäksi ajoneuvon tulee soveltua vetämiseen ja siinä tulee olla vetolaite.

➢Tiedossa ei ole, että komissio olisi nimenomaisesti hyväksynyt Ruotsin mallia eikä Ruotsille ole myönnetty asianomaisesta EU-lainsäädännöstä poikkeusta